

Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności
Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
Inwestycja A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia
zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”.

RAMOWY PROGRAM NAUCZANIA

DLA BRANŻOWEGO SZKOLENIA ZAWODOWEGO

opracowany w ramach konkursu „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania
120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję
Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)”
numer przedsięwzięcia KPO/23/2/BCU/U/0044

”Opieka nad pacjentem z neuropochodnymi dysfunkcjami mięśniowymi”

Nowy Sącz, 2025

Zamieszczony program nauczania odzwierciedla jedynie stanowisko autorów i instytucja finansująca nie ponosi odpowiedzialności
za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

Str. 1

1. CZAS TRWANIA, ORGANIZACJA

Uczestnicy branżowego szkolenia zawodowego:	Nauczyciele zawodu/kształcenia zawodowego w zawodzie technik masażu
Czas trwania:	5-7 dni
Liczba godzin kształcenia:	30 godzin.
Sposób organizacji szkolenia:	
Szkolenie będzie organizowane w formie stacjonarnej w siedzibie BCU (zajęcia praktyczne i zajęcia teoretyczne), platforma e-learningowa służyć będzie jako dostęp do materiałów dydaktycznych.	

2. WYMAGANIA WSTĘPNE DLA UCZESTNIKÓW BRANŻOWEGO SZKOLENIA ZAWODOWEGO

- Osoba posiadająca status nauczyciela teoretycznej i praktycznej nauki w zawodzie technik masażysta.
- Osoba posiadająca status nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia z zakresu masażu na kierunku fizjoterapia.

3. CELE KSZTAŁCENIA I SPOSOBY ICH OSIĄGANIA, Z UWZGLĘDNIENIEM MOŻLIWOŚCI INDYWIDUALIZACJI PRACY UCZESTNIKÓW BRANŻOWEGO SZKOLENIA ZAWODOWEGO, W ZALEŻNOŚCI OD ICH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI

- rozwój specjalistycznych kompetencji związanych z nauczaniem terapii tkankowej w neuropochodnych lub mięśniowo pochodnych dysfunkcjach narządu ruchu poprzez aktywny udział w zajęciach teoretycznych pogłębionych materiałami zamieszczonymi w specjalnym portalu oraz doskonalenie technik przydatnych w pracy z osobą z niepełnosprawnością lub ze specjalnymi potrzebami;
- rozwinięcie wiedzy i umiejętności w zakresie korzystania z nowoczesnych, multimedialnych narzędzi do nauczania anatomii i fizjologii człowieka;
- kształtowanie nawyków nauczania masażu z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa, ergonomii oraz etyki zawodowej poprzez kształtowanie nawyków związanych z pracą z klientem, w szczególności z osobami ze specjalnymi potrzebami;
- rozwinięcie kompetencji cyfrowych niezbędnych do obsługi specjalistycznego sprzętu i technologii wspomagających proces edukacji (VR, USG, systemy AI);
- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i psychospołecznych, szczególnie w relacji masażysta-klient, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- upowszechnienie transformacji ekologicznej i cyfrowej z wykorzystaniem platformy edukacyjnej;
- podejmowanie działań wspomagających rozwój każdego uczestnika szkolenia stosowanych do jego potrzeb i możliwości ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery zawodowej;

- upowszechnienie transformacji ekologicznej i cyfrowej;
- aktywne funkcjonowanie na zmieniającym się rynku pracy;
- integrowanie i korelowanie kształcenia zawodowego oraz doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych podczas szkolenia.

4. PLAN NAUCZANIA OKREŚLAJĄCY NAZWĘ ZAJĘĆ ORAZ ICH WYMIAR

Nazwa zajęć	Liczba godzin kształcenia
ANATOMIA	8
FIZJOLOGIA CZŁOWIEKA Z ELEMANTAMI PATOFIZJOLOGII	2
MASAŻ	4
ANATOMIA WSPOMAGANA USG	8
PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY MASAŻU	6
DOKONALENIE TECHNIK MASAŻU Z WYKORZYSTANIEM AI	2
RAZEM:	30

5. TREŚCI NAUCZANIA W ZAKRESIE POSZCZEGÓLNYCH ZAJĘĆ

<p>Nazwa zajęć - Anatomia</p> <p>1. Rozwinięcie i doskonalenie wiedzy z zakresu anatomii człowieka, wprowadzenie elementów anatomii topograficznej i powierzchniowej z wykorzystaniem technik informatycznych i wizualizujących.</p> <p>Oczekiwane efekty kształcenia: wiedza lub umiejętności zawodowe w zakresie dziedziny zawodowej, przydatne do wykonywania zawodu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uczestnik/-czka zna mianownictwo anatomiczne niezbędne do opisu stanu zdrowia; - Uczestnik/-czka potrafi posługiwać się systemami do wspomaganie informatycznie nauki anatomii (stoły anatomiczne, okulary do VR z atlasami anatomicznymi) oraz modelami anatomicznymi, a następnie lokalizować i rozpoznawać struktury ludzkiego ciała, w tym elementy układu ruchu (układ kostno-stawowy, grupy mięśniowe i poszczególne mięśnie, układ pokarmowy, układ krążeniowo-oddechowy, układ nerwowy). <p>w tym kształtujące umiejętności cyfrowe:</p> <p>Uczestnik/-czka potrafi korzystać z zasobów udostępnianych na platformie Internetowej oraz obsługiwać urządzenia wykorzystywane w kształceniu (w tym stoły anatomiczne, okulary do VR z atlasami anatomicznymi, modele anatomiczne).</p>
---

w tym kształtujące umiejętności związane z transformacją ekologiczną:
Uczestnik/-czka pogłębia umiejętności efektywnego korzystania z technologii immersyjnych i ograniczania zużycia fizycznych zasobów edukacyjnych. Uczestnicy kształtują także świadomość ekologiczną poprzez refleksję nad wpływem środowiska na zdrowie człowieka oraz wybór energooszczędnych rozwiązań w edukacji medycznej.
Nazwa zajęć - Fizjologia człowieka z elementami patofizjologii 1. Doskonalenie wiedzy z zakresu prawidłowego funkcjonowania ustroju ludzkiego. 2. Pogłębienie wiedzy z zakresu fizjologicznych procesów regulujących działanie poszczególnych układów i narządów organizmu ze szczególnym uwzględnieniem powstawania dysfunkcji nerwowej lub mięśniowej.
Oczekiwane efekty kształcenia: wiedza lub umiejętności zawodowe w zakresie dziedziny zawodowej, przydatne do wykonywania zawodu:
<ul style="list-style-type: none"> - Uczestnik/-czka zna zasady funkcjonowania poszczególnych układów organizmu człowieka oraz narządów ruchu i narządów zmysłu; - Uczestnik/-czka potrafi dokonać pomiaru i zinterpretować wyniki wskaźników czynności układu krążenia (tętno, ciśnienie tętnicze krwi), składu krwi oraz statycznych i dynamicznych wskaźników układu oddechowego, a także ocenić odruchy z wszystkich poziomów układu nerwowego w zakresie bezpiecznego stosowania masażu.
w tym kształtujące umiejętności cyfrowe:
Uczestnik/-czka potrafi korzystać z zasobów udostępnianych na platformie Internetowej oraz obsługiwać urządzenia wykorzystywane w kształceniu (w tym stoły anatomiczne, okulary do VR z atlasami anatomicznymi).
w tym kształtujące umiejętności związane z transformacją ekologiczną:
Uczestnik/-czka pogłębia umiejętności efektywnego korzystania z technologii immersyjnych i ograniczania zużycia fizycznych zasobów edukacyjnych. Uczestnicy kształtują także świadomość ekologiczną poprzez refleksję nad wpływem środowiska na zdrowie człowieka oraz wybór energooszczędnych rozwiązań w edukacji medycznej.

Nazwa zajęć - Masaż 1. Rozszerzenie umiejętności nauczania i demonstracji technik masażu w przypadku zaburzeń funkcjonalnych spowodowanych dysfunkcją układu nerwowego lub mięśniowego oraz technik wspomagających.
Oczekiwane efekty kształcenia: wiedza lub umiejętności zawodowe w zakresie dziedziny zawodowej,

przydatne do wykonywania zawodu:
<ul style="list-style-type: none"> - Uczestnik/-czka zna zasady wykonania masażu w przypadku zaburzeń napięcia mięśniowego pochodzenia centralnego i obwodowego; - Uczestnik/-czka zna wskazania i przeciwwskazania do wykonywania masażu u osób z dysfunkcjami o podłożu mięśniopochodnym; - Uczestnik/-czka potrafi wykonać i zaprezentować techniki wspomagające masaż osób z niepełnosprawnością, takie jak rytmiczne pulsowanie, wspomaganie oddechu, techniki orofacialne, pozycje ułożeniowe, techniki rozluźniające.
w tym kształtujące umiejętności cyfrowe:
Uczestnik/-czka potrafi korzystać z zasobów udostępnianych na platformie Internetowej oraz obsługiwać urządzenia wykorzystywane w kształceniu (w tym stoły do masażu regulowane elektrycznie i aparaturę pomocniczą).
w tym kształtujące umiejętności związane z transformacją ekologiczną:
Uczestnik/-czka nabiera umiejętności racjonalnego wykorzystania materiałów pomocniczych do masażu, takich jak olejki, kremy czy środki higieniczne. Kształtuje także świadomość ekologiczną poprzez planowanie zabiegów w sposób ograniczający zużycie zasobów, stosowanie naturalnych preparatów, znajomość zasad recyklingu oraz odpowiedzialne zarządzanie odpadami powstałymi w trakcie pracy.

Nazwa zajęć - Anatomia wspomagana USG
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do anatomii ultrasonograficznej 2. Zasady pracy z aparatem USG 3. Praktyczne wykorzystanie obrazowania ultrasonograficznego narządu ruchu. 4. Elastografia ultrasonograficzna narządu ruchu
Oczekiwane efekty kształcenia: wiedza lub umiejętności zawodowe w zakresie dziedziny zawodowej, przydatne do wykonywania zawodu:
<ul style="list-style-type: none"> - Uczestnik/-czka zna i rozumie zasady działania aparatu ultrasonograficznego; - Uczestnik/-czka potrafi wykorzystać aparaturę USG w nauce anatomii topograficznej; - Uczestnik/-czka potrafi wykonać pomiary wybranych struktur narządu ruchu; - Uczestnik/-czka rozumie i potrafi wykonać pomiar elastograficzny tkanki mięśniowej; - Uczestnik/-czka przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy; - Uczestnik/-czka zachowuje normy etyczne podczas wykonywania badania ultrasonograficznego.
w tym kształtujące umiejętności cyfrowe:
Uczestnik/-czka potrafi korzystać z zasobów udostępnianych na platformie Internetowej oraz obsługiwać urządzenia wykorzystywane w kształceniu (w tym aparat do USG i stoły regulowane elektrycznie).
w tym kształtujące umiejętności związane z transformacją ekologiczną:

Uczestnik/-czka nabiera umiejętności racjonalnego wykorzystania materiałów pomocniczych do USG, takich jak żele do USG czy środki higieniczne. Kształtuje także świadomość ekologiczną, poprzez planowanie zabiegów w sposób ograniczający zużycie zasobów, znajomość zasad recyklingu oraz odpowiedzialne zarządzanie odpadami powstałymi w trakcie pracy.

Nazwa zajęć - Psychologiczne aspekty masażu

1. Wykorzystanie technik relaksacyjnych i oddechowych: wizualizacja oraz relaksacji poprzez dźwięki i kolory: zastosowanie muzyki relaksacyjnej i terapii kolorami oraz aromaterapii w masażu;
2. Modele i specyfika komunikacji i kontaktu w relacji masażysta-osoba z niepełnosprawnością/osoba ze specjalnymi potrzebami.

Oczekiwane efekty kształcenia: wiedza lub umiejętności zawodowe w zakresie dziedziny zawodowej, przydatne do wykonywania zawodu:

- Uczestnik/-czka posiada wiedzę na temat technik radzenia sobie ze stresem;
- Uczestnik/-czka zna zasady kontaktu z klientem, w tym rozumie specyfikę komunikacji z klientem z niepełnosprawnością i specjalnymi potrzebami;
- Uczestnik/-czka potrafi stosować techniki relaksacyjne i oddechowe w celu obniżenia poziomu napięcia u siebie i klienta w trakcie sesji masażu;
- Uczestnik/-czka posiada świadomość potrzeby ciągłego doskonalenia swoich kompetencji w zakresie komunikacji oraz stosowania technik wspomagających radzenie sobie ze stresem, zarówno u klienta, jak i u siebie.

w tym kształtujące umiejętności cyfrowe:

Uczestnik/-czka potrafi korzystać z zasobów udostępnianych na platformie Internetowej oraz obsługiwać urządzenia wykorzystywane w kształceniu (sprzęt dodatkowy do wykonywania technik relaksujących, zestaw urządzeń do terapii ciepłem, sprzęt do emisji dźwięków, projektor sensoryczny obrazów na sufit, świece do masażu, sprzęt do aromaterapii).

w tym kształtujące umiejętności związane z transformacją ekologiczną:

Uczestnik/-czka nabiera umiejętności racjonalnego wykorzystania materiałów pomocniczych stosowanych w masażu relaksacyjnym (np. olejki, świece, tekstylia), z uwzględnieniem zasad „nic się nie marnuje”, recyklingu oraz świadomego wyboru naturalnych i ekologicznych preparatów. Kształtuje także świadomość wpływu środowiska na dobrostan psychofizyczny człowieka, ucząc się stosowania technik relaksacyjnych i sensorycznych (muzyka, kolory, aromaterapia) w sposób wspierający regenerację i zrównoważony rozwój.

Nazwa zajęć - Doskonalenie technik masażu z wykorzystaniem AI

1. Poznanie możliwości systemu wspomagania oceny masażu z wykorzystaniem AI

Oczekiwane efekty kształcenia: wiedza lub umiejętności zawodowe w zakresie dziedziny zawodowej, przydatne do wykonywania zawodu:

- Uczestnik/-czka zna możliwości systemu do cyfrowej analizy masażu;
- Uczestnik/-czka potrafi wykonać raport z wykorzystaniem systemu;
- Uczestnik/-czka potrafi dokonać oceny jakości masażu z wykorzystaniem systemu informatycznego Objective Massage Quality Assessment (OMQA).

w tym kształtujące umiejętności cyfrowe:

Uczestnik/-czka potrafi korzystać z zasobów udostępnianych na platformie Internetowej oraz obsługiwać urządzenia wykorzystywane w kształceniu (w tym aparaturę do oceny jakości masażu z wykorzystaniem systemu (OMQA) wykorzystującą zestaw kamer i kamerę na podczerwień, stół do masażu regulowany elektrycznie).

w tym kształtujące umiejętności związane z transformacją ekologiczną:

Uczestnik/-czka nabiera umiejętności racjonalnego wykorzystania zasobów technicznych i materiałów pomocniczych w pracy z systemami wspomagającymi ocenę masażu, z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Kształtuje świadomość ekologiczną poprzez stosowanie energooszczędnych urządzeń (np. stoły elektryczne, kamery na podczerwień), ograniczanie zużycia papieru dzięki cyfrowym raportom oraz wybór rozwiązań technologicznych wspierających efektywne i odpowiedzialne zarządzanie danymi w procesie edukacyjnym.

1. WYKAZ LITERATURY ORAZ NIEZBĘDNYCH ŚRODKÓW I MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

Wykaz literatury

Anatomia:

LITERATURA PODSTAWOWA

- Anatomia układu ruchu / Zofia Ignasiak. - Wrocław : Edra Urban & Partner, 2007-2020.2.
- Anatomia narządów wewnętrznych i układu nerwowego człowieka / Zofia Ignasiak. - Wrocław : Edra Urban & Partner, 2008-2022.3.
- Anatomia człowieka, Suder, Sz. Brużewicz, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2004

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Atlas anatomii człowieka Sobotta (mianownictwo łacińskie lub angielskie), pod red. F. Paulsen, J. Waschke, wydanie 15 i późniejsze, Edra Urban & Partner.
- Atlas anatomii. T. 1-2 / oprac. Anne M. Gilroy, Brian R. MacPherson ; współaut. Michael Schuenke, Erik Schulte, Udo Schumacher, Wydanie II polskie / redakcja Janusz Moryś. - Wrocław : MedPharm Polska, 2018

Fizjologia człowieka z elementami Patofizjologii:

LITERATURA PODSTAWOWA

- Jaworek J. Podstawy fizjologii medycznej. Medycyna Praktyczna, wyd. 2, Kraków 2021.
- Brzozowski T. Konturek Fizjologia człowieka. Podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, wyd. 3, Wrocław 2020.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Traczyk W. Z. Fizjologia człowieka w zarysie. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, wyd. 8, Warszawa 2021
- Konturek S. J. Fizjologia człowieka. I-V tomów. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, wyd. 6., Kraków 2016.
- Tafil-Klawe M., Klawe J. Wykłady z fizjologii człowieka. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, wyd. 1, Warszawa 2017.
- Hansen J. T., Koepfen B. M., Netter F. H., [red. wyd.] Konturek S. J. Atlas fizjologii człowieka Nettera. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005.
- Mary E Maida M. E., O'Banion M. K., Felten D. L. [red. wyd.] Turaj W. Atlas neuroanatomii i neurofizjologii Nettera, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, wyd. 3, Wrocław 2018.
- Rosołowska-Huszcz D., Gromadzka-Ostrowska J. Ćwiczenia z fizjologii człowieka. Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2008.

Masaż:

- Magiera L. Klasyczny masaż leczniczy. Bio Styl; Kraków 2017
- Fröhlich A. Stymulacja bazalna w pedagogice i terapii. Warszawa: Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne; 2013.
- Kassolik K, Andrzejewski W. *Masaż tensegracyjny*. Wrocław: Elsevier Urban & Partner; 2023.

Anatomia wspomagana USG:**LITERATURA PODSTAWOWA**

- Tomasz Wolny, Paweł Linek, Atlas anatomii ultrasonograficznej narządu ruchu dla fizjoterapeutów. Edra Urban & Partner, 2024

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Enzo Silvestri, Alessandro Muda, Luca Maria Sconfienza Anatomia ultrasonograficzna układu mięśniowo-szkieletowego. Praktyczny przewodnik. Medi Page 2014

Psychologiczne aspekty masażu:**LITERATURA PODSTAWOWA**

- Gmitrzak D. Trening relaksacji. Jak uwolnić się od stresu, lęku i depresji. Samo Sedno; 2017.
- Makara-Studzińska M. Komunikacja w opiece medycznej. Warszawa: Medical Education; 2017.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Eder U, Sperlich FJ. Stymuluj swój układ przywspółczulny. Białystok: Vital; 2023.
- Osipiuk-Sienkiewicz S. Oddech w stresie. Warszawa: "Sabon" Radosław Sienkiewicz; 2020.
- Kliszcz J. Psychologia dla fizjoterapeutów i masażyistów. Difin; 2015.

Materiały zamieszczone w platformie BCU

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zajęcia praktyczne będą odbywać się w:

- wirtualnej pracowni anatomicznej BCU wyposażonej w stoły anatomiczne, okulary VR z atlasami anatomicznymi;
- pracowni masażu medycznego BCU wyposażonej w stoły do masażu regulowane elektrycznie wyposażone w podział na sekcje, interaktywną tablica/ekran, kształtki do masażu, narzędzia do masażu oraz materiały jednorazowe (prześcieradła, podkłady pod twarz, kremy, oliwki, aparaturę do terapii falą uderzeniową i elektroterapii), aparat do USG;
- pracowni masażu holistycznego BCU wyposażonej w stoły do masażu podgrzewane, sprzęt do terapii światłem, sprzęt dodatkowy do wykonywania technik relaksujących, zestaw urządzeń do terapii ciepłem, emiterzy do aromaterapii, sprzęt do emitowania dźwięków, zestaw do masażu gorącymi kamieniami, elektryczne bańki chińskie, projektor sensoryczny obrazów na sufit, świece do masażu, pistolet do masażu (muscle gun), zestaw masażu do akupresury.

Zajęcia teoretyczne odbywać się będą w salach dydaktycznych w pełni wyposażonych (projektor i tablice multimedialną, z dostępem do internetu i platformy typu LMS).

Materiały dydaktyczne (literatura zawodowa) dostępne będą w formie drukowanej lub elektronicznej.

2. SPOSÓB I FORMA PRZEPROWADZENIA EGZAMINU

Szkolenie zakończy się wydaniem zaświadczenia o ukończeniu szkolenia branżowego zawierającego informację o zakresie i wymiarze odbytego szkolenia branżowego.

Autor/rzy programu nauczania (jeśli dotyczy):

prof. dr hab. Paweł Linek, prof. dr hab. Andrzej Myśliwiec, dr hab. Daria Chmielewska prof. uczelni, , dr Katarzyna Nierwińska, dr Rafał Trąbka, dr Zuzanna Wałach-Biśta, mgr inż. Maciej Gdula,

Nadzór merytoryczny i metodyczny (jeśli dotyczy):

prof. dr hab. Andrzej Myśliwiec

Opracowanie redakcyjne (jeśli dotyczy):

dr Rafał Trąbka, Aldona Bartnicka